

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

SOCIALINIŲ IR EKONOMINIŲ PARTNERIŲ PATEIKTŲ PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ DĖL 2014–2020 METŲ EUROPOS SAJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS 3 PRIORITETO „SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO KONKURENCINGUMO SKATINIMAS“ PRIEMONĖS NR. 03.2.1-LVPA-K-801 „NAUJOS GALIMYBĖS LT“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO NR. 3 DERINIMAS

Paskelbimo www.esinvesticijos.lt data	2020-01-22
Ar gauta pastabų ir (ar) pasiūlymų? <i>Jeigu pastabų ir pasiūlymų nebuvo gauta, į kitą klausimą neatsakoma ir žemiau esanti lentelė nepildoma</i>	☒ Taip ☐ Ne
Ar į visas pastabas ir (ar) pasiūlymus atsižvelgta? <i>Jeigu atsižvelgta į visas pastabas ir (ar) pasiūlymus, žemiau esanti lentelė nepildoma</i>	☐ Taip ☒ Ne

Nr.	Institucija	Pastabos ir pasiūlymai	Pastabų ir pasiūlymų vertinimas ir (jei taikoma) argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabas ar pasiūlymus
1.	Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija	<p>1) Norima keisti reikalavimus Aprašo, pagal kurį jau buvo paskelbtas kvietimas. Projekto vykdytojai yra pasirašę projekto administravimo ir finansavimo sutartis su VšĮ Lietuvos verslo paramos agentūra. Jose įrašyti konkretūs (pagal esamo Aprašo sąlygas) dalyvavimo verslo misijose ir tarptautinėse parodose fiksuotieji įkainiai. Dauguma projektų jau baigiami vykdyti, todėl projektų vykdytojai reiškia nerimą ir nori žinoti konkrečią informaciją, kaip (koku dydžiu) sumanyta keisti patvirtintus fiksuotuosius įkainius.</p> <p>Pakeisti dalyvavimo tarptautinėse parodose, mugėse ir verslo misijose išlaidų fiksuotieji įkainiai ir naujo išlaidų apmokėjimo būdai bus taikomi tik nuo įsakymo dėl šio Aprašo pakeitimo įsigaliojimo dienos.</p> <p>Prašome nestabdyti ir nekeisti pasirašytų sutarčių, nepasirašyti įsakymo dėl Aprašo keitimo ir taikymo pasirašytoms sutartims,</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Priemonės „Naujos galimybės LT“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 3 (toliau – Aprašas), skirto labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių grupiniam dalyvavimui tarptautinėse parodose, mugėse ir verslo misijose, keitimai atliekami, gavus LR valstybės kontrolės Europos Sąjungos investicijų audito departamento tarpinius audito rezultatus ir Finansų ministerijos raštišką nurodymą atlikti Aprašo pakeitimus, vadovaujantis Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių^[1] 428¹ punkto nuostatomis, teigiančiomis, kad supaprastintai apmokamų išlaidų dydžiai, jų taikymo sąlygos (įskaitant galimybę juos keisti sudarius projekto sutartį) yra nustatomi projektų finansavimo sąlygų apraše (arba dokumente, kuriuo</p>

^[1] Patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316.

	<p>kadangi veiklos yra suplanuotos, vykdomos, investuoti projektų vykdytojų bei, daugiausia, projektų dalyvių – MVI pinigai. Sutartys buvo pasirašytos abiejų šalių ir visiškai atitinka galiojančio Aprašo reikalavimus. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Europos Sąjungos investicijų audito departamento tarpines audito rekomendacijas taikyti naujiems šaukimams.</p>	<p>aprašė nurodyta vadovautis), o vadovaujančiai institucijai arba audito institucijai nustačius, kad supaprastintai apmokamų išlaidų dydis ar jo taikymo sąlygos buvo netinkamai nustatyti (tais atvejais, kai dydis turėjo būti mažesnis arba kitaip taikomas), patikslintas dydis ar jo taikymo sąlygos turi būti taikomi jau įgyvendinamų projektų veiksmų, vykdomų nuo dydžio ar jo taikymo sąlygų patikslinimo įsigaliojimo dienos, išlaidoms apmokėti.</p>
2.	<p>2) Aprašą norima keisti jau pasirašytoms sutartims. Visi Lietuvos regionų prekybos, pramonės ir amatų rūmai (toliau – Rūmai) vykdo projektus pagal šį kvietimą.</p> <p>Visų Rūmų – projektų vykdytojų nuomone, keisti įkainius projektų įgyvendinimo pabaigoje yra nepagrįsta ir neracionalu. Tai sukeltų papildomą administracinę naštą ir projekto įgyvendintojams, ir galutiniams naudos gavėjams. Iki projekto įgyvendinimo pabaigos (2020 m. rugpjūčio mėnesio, jeigu nėra pratęsiama) liko pusė metų. Tarptautiniai renginiai (ir parodos, ir verslo misijos) planuojami bent 5-6 mėnesius prieš renginį, rezervuojami standai, sumokami avansai, derinami renginiai ir susitikimai su užsienio organizacijomis, planuojami B2B susitikimai kviečiant potencialius partnerius-užsienio kompanijas. Taigi praktiškai visi projekto renginiai jau yra suplanuoti ir pasirašytos sutartys su galutiniais naudos gavėjais dėl dalyvavimo juose. Sutartyse su galutiniais naudos gavėjais nurodyti konkretūs fiksuoti įkainiai pagal renginio tipą ir šalį (kaip buvo numatyta projekto sutartyje su VŠĮ LVPA).</p> <p>Pakeitus finansavimo įkainius, galutiniai naudos gavėjai turėtų būti informuoti apie pasikeitusį finansavimą, sudarytos sutartys turėtų būti keičiamos. Netgi atskirų įkainių padidėjimo atveju, tektų mažinti kitas sutartyje numatytas išlaidas (bendra skirto biudžeto suma, numatyta sutartyje su LVPA neturi keistis), arba mažinti renginių dalyvių, su kuriais jau pasirašytos sutartys, skaičių.</p> <p>Finansavimo sumažėjimo atveju, galutiniai naudos gavėjai (įmonės) gali atsisakyti dalyvauti tarptautiniuose renginiuose, nors renginiai jau suplanuoti ir standai ar bilietai jau rezervuoti. Tai sukeltų finansinius nuostolius projekto vykdytojui (kuris jau sumokėjęs avansus už parodų standus, kelionės bilietus ir kt.).</p>	<p>Informuojame, kad Aprašo keitimas 2020-02-07 oficialiu raštu išsiųstas derinti vadovaujančiajai institucijai – Finansų ministerijai, tačiau atsakymas dar negautas.</p> <p>Taip pat pažymime, kad pasibaigus priemonei „Naujos galimybės LT“ skirtai ES fondų lėšų sumai, šiuo 2014-2020 metų programavimo laikotarpiu daugiau kvietimų teikti paraiškas pagal priemonę neplanuojama skelbti.</p>

		<p>Nauji fiksuotieji įkainiai dažnai (ypač dalyvavimo parodose atveju) yra ir didesni už fiksuotus įkainius, numatytus projekto sutartyje. Kadangi biudžetas (projektui skirtos finansavimo išlaidos) yra fiksuotas dydis, iškyla grėsmė neįvykdyti projekto įsipareigojimų (įgyvendinti visų renginių) ir pasiekti stebėsenos rodiklių bei iš esmės sugriauti projekto logiką. O paskutiniams renginiams tiesiog galimai nebeliktų biudžeto lėšų. Tai sukeltų grėsmę neįvykdyti projekto įsipareigojimų sumažėjus tarptautinio renginio dalyvių skaičiui iki mažiau nei 5.</p> <p>Rūmai atkreipia dėmesį, kad visose sutartyse yra toks punktas: „3.12. Sutarties 3 priede nustatyti fiksuotieji įkainiai ir fiksuotųjų įkainių dydžiai yra galutiniai ir jie negali keistis projekto įgyvendinimo metu“. Mūsų nuomone, tai yra esminė sutarčių nuostata, neleisianti keisti įkainių jau pasirašytoms sutartims.</p> <p>Vadovaudamiesi aukščiau išdėstytu ir siekdami sėkmingai įgyvendinti projektus, siūlome naujus finansavimo įkainius taikyti tik naujiems kvietimams.</p>	
3.	Lietuvos verslo konfederacija	<p>1) Keičiamas Aprašo 13 punktas: „Kiekvieną MVĮ tarptautinėje parodoje, mugėje ar verslo misijoje turi atstovauti skirtingi atstovai, kurie negali būti projekto vykdytojo atstovais (jei tarptautinėje parodoje, mugėje ar verslo misijoje dalyvauja penkios MVĮ, tai turi vykti ne mažiau negu penki šių MVĮ atstovai, kurie turi būti MVĮ darbuotojais). Vienas darbuotojas tos pačios tarptautinės parodos, mugės ar verslo misijos metu negali atstovauti daugiau nei vienos MVĮ. Projekto vykdytojo atstovas gali vykti kaip kelionės organizatorius – lydintis asmuo“.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad projekte vykstantys renginiai suplanuoti mažiausiai pusmečiui į priekį (nupirkti lėktuvo bilietai, apgyvendinimas, parodų bilietai), o pagal ankstesnę praktiką galutinis naudos gavėjas nuo savęs galėjo deleguoti nebūtinai darbo santykiais susijusį asmenį, bet ir atstovą – asmenį, kuris nėra LR darbo kodekso pagrindais susijęs su įmone darbo santykiais, tačiau atstovavimo sutarties pagrindu atstovauja įmonę ir veikia jos interesais, tokie galutiniai naudos gavėjai su deleguojamais atstovais buvo vertinami</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Grupinio dalyvavimo tarptautinėse parodose ir mugėse fiksuotojo įkainio (toliau – fiksuotasis įkainis) dydžio skaičiavimui buvo naudoti duomenys apie šį išlaidų tipą – vieno parodos ar mugės dalyvio kelionės, apgyvendinimo ir dienpinigių išlaidos. Apgyvendinimo ir dienpinigių išlaidos buvo nustatytos pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimą Nr. 526 „Dėl dienpinigių ir kitų tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo“ ir pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Apgyvendinimo užsienio valstybėse išlaidų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo ataskaitą.</p> <p>Pažymėtina, kad Dienpinigių mokėjimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. 526, nustatoma dienpinigių į komandiruotę vykstančiam</p>

	<p>kaip atitinkantys projekto kriterijus. Be to, galutinius naudos gavėjus dažnai atstovauja akcininkai, MB atveju – vadovai, kurie nėra darbo santykiais susiję su įmone.</p> <p>Lietuvos verslo paramos agentūros buvo raštu paaiškinta, jog galutinio naudos gavėjo atstovas (ne darbuotojas) yra tinkamas verslo misijos dalyvis, todėl nesibaiminant, jog teisės aktas gali pradėti galioti atgal, tokie atstovai buvo priimti į projektą. Atsižvelgiant į tai, kad nemaža dalis bilietų (o tai sudaro didesnę dalį verslo misijos kaštų) šiai dienai jau išpirkta, prašytume šią nuostatą taikyti tik naujiems šios Priemonės projektams arba dar nesuplanuotiems šio projekto renginiams.</p>	<p>valstybės politikui arba valstybės pareigūnui, arba teisėjui, arba valstybės tarnautojui, arba darbuotojui, dirbančiam pagal darbo sutartį (toliau kartu – darbuotojas), mokėjimo tvarka.</p> <p>Taigi, atsižvelgiant į tai, kad viena iš fiksuotojo įkainio sudedamųjų dalių yra vieno parodos ar mugės dalyvio kelionės, apgyvendinimo ir dienpinigių išlaidos, o dienpinigių išlaidoms apskaičiuoti taikomas Dienpinigių mokėjimo tvarkos aprašas, kuriuo nustatoma dienpinigių mokėjimo tvarka tik dirbantiems pagal darbo sutartį darbuotojams, dalyvauti tarptautinėse parodose, mugėse gali tik MVĮ atstovai, kurie yra MVĮ darbuotojai.</p>
4.	<p>2) Keičiamas Aprašo 44 punktas: „Įgyvendinant projekto veiklas patirtos žemiau išvardytos dalyvavimo tarptautinėse parodose, mugėse ir verslo misijose išlaidos apmokamos taikant fiksuotuosius įkainius“.</p> <p>Teigiama, jog Europos Komisija Finansų ministerijai, kaip Veiksmų programos vadovaujančiajai institucijai pateikė galutinę Europos Komisijos 2016 m. gruodžio 5–16 d. atlikto Veiksmų programos jungtinio audito Nr. REGC2214LT0049 ataskaitą. Atkreipiamas dėmesys, jog dabar galiojančio PFSA redakcija buvo patvirtinta 2017 m. gruodžio 29 d. su iki šiol galiojusiaisiais įkainiais, todėl jau PFSA formavimo metu turėjo būti žinomos tokios audito išvados, kurios būtų turėjusios ir turės (jei bus priimtas pakeitimas) lemiamą įtaką projekto finansavimui bei rodiklių pasiekimui.</p> <p>Kaip ir minėta ankstesniame punkte, renginiai suplanuoti mažiausiai pusmečiui į priekį, tai atitinkamai reiškia, jog ir pinigai išleisti pagal galiojančius fiksuotus įkainius.</p> <p>Norime atkreipti dėmesį, jog šios Priemonės projektai bus pabaigti per kelis artimiausius mėnesius, todėl dabar iškraipyti suplanuotą biudžetą neracionalu, juolab, kad biudžetas paskaičiuotas ir išdėstytas</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymime, kad Aprašo keitimai atliekami, gavus ne Europos Komisijos audito ataskaitą, o LR valstybės kontrolės Europos Sąjungos investicijų audito departamento tarpinius audito rezultatus ir vadovaujančiosios institucijos – Finansų ministerijos raštišką nurodymą atlikti Aprašo pakeitimus, vadovaujantis Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių^[1] 428¹ punkto nuostatomis, teigiančiomis, kad supaprastintai apmokamų išlaidų dydžiai, jų taikymo sąlygos (įskaitant galimybę juos keisti sudarius projekto sutartį) yra nustatomi projektų finansavimo sąlygų apraše (arba dokumente, kuriuo apraše nurodyta vadovautis), o vadovaujančiai institucijai arba audito institucijai nustačius, kad supaprastintai apmokamų išlaidų dydis ar jo taikymo sąlygos buvo netinkamai nustatyti (tais atvejais, kai dydis turėjo būti mažesnis arba kitaip taikomas), patikslintas dydis ar jo taikymo sąlygos turi būti taikomi jau įgyvendinamų projektų</p>

^[1] Patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316.

		<p>taip, kad būtų pasiekti tiek rodikliai (renginių ir galutinių naudos gavėjų skaičius), tiek ES skiriamos paramos dydis.</p> <p>Šiuo atveju pareiškėjų atžvilgiu pažeidžiamas vienas esminių teisės principų <i>lex retro non agit</i>. Nors šiuo principu siekiama užtikrinti teisinio reguliavimo bei asmenų teisinio statuso aiškumą bei stabilumą, tačiau iš to išplaukia išvada, kad pakeitus PFSA, teisės normos bus taikomos juridiniams faktams, įvykusiems dar iki šio akto įsigaliojimo.</p>	<p>veiksmų, vykdomų nuo dydžio ar jo taikymo sąlygų patikslinimo įsigaliojimo dienos, išlaidoms apmokėti.</p> <p>Informuojame, kad Aprašo keitimas oficialiu raštu išsiųstas derinti vadovaujančiajai institucijai – Finansų ministerijai, tačiau atsakymas dar negautas.</p>
5.	<p>Asociacija Infobalt</p>	<p>1) Naudos gavėjo vienos įmonės deklaraciją ir SVV deklaraciją teikti tik vieną kartą, t. y. kai įmonė yra įtraukiama į projektą. Kaip ir turėjo taip būti, tačiau vis tiek teikiame kiekvienais kalendoriniais metais;</p> <p>2) Jei vis dėlto to nebūtų galima to pakeisti ir minėtas deklaracijas privaloma teikti kasmet, tai padaryti perėjimo periodą. Pvz., jei misija yra sausio mėnesį, tai fiziškai nėra įmanoma turėti tikslių duomenų už praėjusius metus ir gebėti nustatyti rodiklius, pagal kuriuos sprendžiama, ar įmonė gali dalyvauti projekte. Įmonių buhalterija tuo metu yra užsiėmusi metinėmis deklaracijoms ar kitais darbais ir neskaičiuoja įmonės pelnų ar kitų duomenų, todėl kartais yra rizikuojama, kad misija nebus patvirtinta, nes įmonė nebeatitiks sąlygų. Ypač, jei į misiją važiuoja 5 įmonės. Būtų labai gerai, kad būtų numatyta, jog iki balandžio 1 d. įmonės gali važiuoti į misijas ir būtų vertinamos pagal užpraėjusių metų duomenis arba kitaip išvengiama ši rizika.</p>	<p>Paaiškinta.</p> <p>Aprašo 60 punktas nurodo, kad „kartu su mokėjimo prašymu, kai deklaruojamos išlaidos, pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus:</p> <p>60.1. galutinių naudos gavėjų Smulčiojo ar vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijas;</p> <p>60.2. informaciją dėl įmonių tarpusavio santykių, nurodytą <i>de minimis</i> reglamento 2 straipsnio 2 dalyje, reikalingą vienos įmonės, kaip nurodyta <i>de minimis</i> reglamente, apimčiai nustatyti (pildoma „Vienos įmonės“ deklaracija pagal Ministerijos parengtą ir interneto svetainėse http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/vienos-imonos-deklaracijos-pagal-komisijos-reglamenta-es-nr-1407-2013 ir http://eimin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/es-fondu-investicijos/2014-2020-m-programavimo-laikotarpis/naujos-galimybes-lt paskelbtą rekomenduojamą formą);</p> <p>60.3. pareiškėjo ir galutinių naudos gavėjų patvirtintų paskutinių finansinių metų metinių finansinių ataskaitų rinkinius (jei įgyvendinančioji institucija patvirtintų paskutinių finansinių metų metinių finansinių ataskaitų rinkinių negali gauti Juridinių asmenų registre).</p> <p>Pažymėtina, kad Aprašo 60.3 papunktis nustato prievolę pateikti pareiškėjo ir galutinių naudos gavėjų</p>

			<p>patvirtintų paskutinių finansinių metų metinių finansinių ataskaitų rinkinius.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, jeigu dar nėra suėjęs finansinių ataskaitų pateikimo Registrų centrui terminas (juridiniai asmenys, kurių finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais, metines finansines ataskaitas Registrų centrui turi pateikti ne vėliau kaip kasmet iki gegužės 31 d.) ir galutinis naudos gavėjas dar nėra pateikęs paskutinių finansinių metų metinių finansinių ataskaitų rinkinius Registrų centrui, yra vertinami duomenys pagal užpraėjusių metų metinių finansinių ataskaitų rinkinius.</p>
6.	<p>Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos inovacijų centras, Lietuvos inžinerinės pramonės asociacija, asociacija „Žinių ekonomikos forumas“, Lietuvos lazerių asociacija, Lietuvos maisto eksportuotojų asociacija, Lietuvos spaustuvininkų asociacija, Technologijų ir</p>	<p>1) Dėl Aprašo 13 punkto nuostatų. Pareiškėjai, rengdami paraiškas bei priimdami sprendimus dėl galimybių pasinaudoti valstybės investicijomis ir įsipareigojimus dėl privalomų stebėsenos siektinų rodiklių reikšmių, teisėtai vadovavosi nuostata, kad parodose gali dalyvauti „MVĮ atstovai“, kurie nebūtinai turi būti pačių MVĮ darbuotojai, o, pavyzdžiui, gali būti kitų kompanijų darbuotojais, kurie teisėtai pagrindais atstovauja konkrečias VMĮ.</p> <p>PFSA keitimas, kad „MVĮ atstovai, privalomai turi būti pačių MVĮ darbuotojais, iš esmės keičia veiklas ir darbus, kuriuos planuodamos taikyti įmonės įsipareigojo pasiekti atitinkamus stebėsenos rodiklius (pvz. išorinis darbuotojo, turinčio didesnę kompetenciją, dalyvavimas projekto veiklose ženkliai padidina stebėsenos rodiklių pasiekimo tikimybę) rengdamos paraiškas.</p> <p>Šios PFSA nuostatos atsiradimas laikytinas veiksmu (force majeure), kurio pareiškėjai (pirmoji sutarties šalis) negalėjo žinoti rengdami paraišką ir prisiimdami įsipareigojimus. Pagrįstas abejonės kelia ir tai, jog šį pakeitimą daro Ministerija (EIM), tiesiogiai kontroliuojanti Įgyvendinančiąją instituciją (LVPA), kuri yra antra sutarties šalis.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Grupinio dalyvavimo tarptautinėse parodose ir mugėse fiksuotojo įkainio (toliau – fiksuotasis įkainis) dydžio skaičiavimui buvo naudoti duomenys apie šį išlaidų tipą – vieno parodos ar mugės dalyvio kelionės, apgyvendinimo ir dienpinigių išlaidos. Apgyvendinimo ir dienpinigių išlaidos buvo nustatytos pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimą Nr. 526 „Dėl dienpinigių ir kitų tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo“ ir pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Apgyvendinimo užsienio valstybėse išlaidų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo ataskaitą.</p> <p>Pažymėtina, kad Dienpinigių mokėjimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. 526, nustatoma dienpinigių į komandiruotę vykstančiam valstybės politikui arba valstybės pareigūnui, arba teisėjui, arba valstybės tarnautojui, arba darbuotojui, dirbančiam pagal darbo sutartį (toliau kartu – darbuotojas), mokėjimo tvarka.</p>

	inovacijų paramos verslui asociacija, Vilniaus pramonės ir verslo asociacija, Lietuvos aprangos ir tekstilės įmonių asociacija		Taigi, atsižvelgiant į tai, kad viena iš fiksuotojo įkainio sudedamųjų dalių yra vieno parodos ar mugės dalyvio kelionės, apgyvendinimo ir dienpinigių išlaidos, o dienpinigių išlaidoms apskaičiuoti taikomas Dienpinigių mokėjimo tvarkos aprašas, kuriuo nustatoma dienpinigių mokėjimo tvarka tik dirbantiems pagal darbo sutartį darbuotojams, dalyvauti tarptautinėse parodose, mugėse gali tik MVĮ atstovai, kurie yra MVĮ darbuotojai.
7.		<p>2) Šis PFSA keitimas iš esmės keičia valstybės investicijų kiekvieno projekto atžvilgiu dydį. Tai ne tik pažeidžia teisėtus projekto vykdytojų lūkesčius dėl planuojamų savo tikslams pritraukti viešųjų investicijų dydžio, bet ir diskredituoja viešųjų investicijų skatinamąjį pobūdį bei tvarų poveikį Lietuvos ekonomikai, kadangi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sumažėjus viešosioms investicijoms padidėjo projekto vykdymo rizika iš pareiškėjo pusės, bei planuotų rezultatų pasiekimo tikimybė. - Sumažėjusios viešosios investicijos mažina bendras projekte numatytas investicijas, kadangi tiesiogiai sąlygoja planuotų rezultatų pasiekimo apimtis ne tik trumpuoju, bet ir ilguoju periodu. <p>Įkainių keitimas grindžiamas „teorija“ įrodinėjančia, kad nustatyti fiksuotieji įkainiai buvo „per dideli“, bet remiasi tais pačiais nustatytais fiksuotais įkainiais, imant juos už pagrindą savo skaičiavimams. Realiai išlaidos įmonėms dalyvaujančioms parodose yra žymiai didesnės, negu galima priskirti pagal dabartinį tinkamų išlaidų aprašą. Parodose dalyvauja ne vienas ir ne du atstovai įmonių iš įmonių, parodoms ruošiami specialūs leidiniai, katalogai, užsakoma padalomoji medžiaga yra papildomi kaštai, jei įmonė nori būti tinkamai įtraukta į parodos dalyvių katalogą, nes kitaip ten įrašytas tik įmonės pavadinimas, kuris nieko nesako parodos</p>	Neatsižvelgta. Pažymime, kad Aprašo keitimai atliekami, gavus LR valstybės kontrolės Europos Sąjungos investicijų audito departamento tarpinius audito rezultatus ir vadovaujančiosios institucijos – Finansų ministerijos raštišką nurodymą atlikti Aprašo pakeitimus, vadovaujantis Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių ^[1] 428 ¹ punkto nuostatomis, teigiančiomis, kad supaprastintai apmokamų išlaidų dydžiai, jų taikymo sąlygos (įskaitant galimybę juos keisti sudarius projekto sutartį) yra nustatomi projektų finansavimo sąlygų apraše (arba dokumente, kuriuo apraše nurodyta vadovautis), o vadovaujančiai institucijai arba audito institucijai nustačius, kad supaprastintai apmokamų išlaidų dydis ar jo taikymo sąlygos buvo netinkamai nustatyti (tais atvejais, kai dydis turėjo būti mažesnis arba kitaip taikomas), patikslintas dydis ar jo taikymo sąlygos turi būti taikomi jau įgyvendinamų projektų veiksniams, vykdomiems nuo dydžio ar jo taikymo sąlygų patikslinimo įsigaliojimo dienos, išlaidoms apmokėti. Informuojame, kad Aprašo keitimas oficialiu raštu išsiųstas derinti vadovaujančiajai institucijai – Finansų ministerijai, tačiau atsakymas dar negautas.

^[1] Patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316.

		<p>lankytojams. Tai yra, taikomi fiksuoti įkainiai ir dabar tik dalimi padengia realius kaštus.</p> <p>Įmonių darbuotojų dienpinigių, kelionės, apgyvendinimo išlaidas prilyginant su mokslinėse konferencijose dalyvaujančių išlaidomis yra netinkama, vien todėl, kad ten dalyvauja labai daug studentų ir dėstytojų, kurie turi ir naudojami visa eile lengvatų, tame tarpe ir mokslinėse konferencijose dalyvaujantys asmenys irgi turi organizatorių taikomų lengvatų – spec. apgyvendinimas, papildomas maitinimas konferencijų metu, etc.</p> <p>PFSA nuostatos nr.44 atsiradimas laikytinas veiksniu (force majeure), kurio pareiškėjai (pirmoji sutarties šalis) negalėjo žinoti rengdami paraišką ir prisiimdami išsipareigojimus. Pagrįstas abejonės kelia ir tai, jog šį pakeitimą daro Ministerija (EIM), tiesiogiai kontroliuojanti Įgyvendinančiąją instituciją (LVPA), kuri yra antra sutarties šalis.</p> <p>Vadovaujantis šio pakeitimo (jei jis būtų padarytas) analogija būtų neatmetama tikimybė, kad vieną dieną viešosios investicijos būtų sumažinamos iki nulio, tuo pačiu reikalaujant pareiškėjus pasiekti numatytus rezultatus visai be viešųjų investicijų.</p>	<p>Taip pat pažymime, kad Europos Komisija (toliau – EK) Finansų ministerijai, kaip Veiksmų programos¹ vadovaujančiajai institucijai, pateikė² galutinę EK 2016 m. gruodžio 5–16 d. atlikto Veiksmų programos² jungtinio audito Nr. REGC2214LT0049 ataskaitą, kurioje EK konstatavo, kad skrydžių į užsienio šalis fiksuotieji įkainiai, nustatyti Lietuvos mokslo tarybos 2014 m. spalio 6 d. Mokslinių išvykų išlaidų fiksuotųjų įkainių apskaičiavimo tyrimo ataskaitoje, nebuvo apskaičiuoti sąžiningu, teisingu ir patikimu metodu, kaip tai nustatyta Reglamento (ES) 1303/2013³ 67 straipsnio 5 dalyje.</p> <p>Taip pat EK nurodė vadovaujančiai institucijai pateikto pastebėjimo finansinį poveikį įvertinti kiekybiškai pagal realias išlaidas arba „Erasmus+“ sistemą ir taikyti finansines pataisas, užtikrinant, kad EK bus deklaruotos tik tinkamos finansuoti (t. y. perskaičiuotos) išlaidos.</p> <p>Atsižvelgus į šį pateiktą EK pastebėjimą, buvo perskaičiuoti tarptautinės parodos, mugės dalyvių kelionių fiksuotieji įkainiai.</p>
8.		3) Dėl Aprašo 45.4 papunkčio: „projekto įgyvendinimo metu vadovaujančiajai ar audito institucijoms nustatytas, kad fiksuotasis	Vadovaujantis Projektų taisyklių 428 ¹ punkto nuostatomis, buvo keičiama Aprašo 45.4 papunkčio

¹ 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa, patvirtinta 2014 m. rugsėjo 8 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimu, kuriuo patvirtinami tam tikri „2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos“ elementai, kad, siekiant investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo, iš Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, Europos socialinio fondo ir specialaus asignavimo Jaunimo užimtumo iniciatyvai būtų teikiama parama Lietuvai (apie nurodytą sprendimą Europos Komisija pranešė dokumentu Nr. C(2014) 6397).

² EK 2019 m. vasario 21 d. raštas Nr. Ares(2019)1068653.

³ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006.

	<p><i>įkainis buvo nustatytas netinkamai, patikslintas fiksuotojo įkainio dydis ar jo taikymo sąlygos taikomas projekto veiksmų (tarptautinių parodų, mugių ar verslo misijų atveju projekto veiksmu laikoma tarptautinės parodos, mugės ar verslo misijos data), vykdomų nuo fiksuotojo įkainio dydžio ar jo taikymo sąlygų patikslinimo įsigaliojimo dienos, išlaidoms apmokėti“</i></p> <p>Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2017 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 4-724 patvirtintame šios priemonės PFSA, kuriuo vadovaujantis pareiškėjai teikė paraiškas, šios nuostatos nebuvo.</p> <p>Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų taisyklės), naujas punktas buvo įtrauktas tik 2018-01-25, paskelbta TAR 2018-01-29:</p> <p>428¹. Supaprastintai apmokamų išlaidų dydžiai, jų taikymo sąlygos (įskaitant galimybę juos keisti sudarius projekto sutartį) nustatomi projektų finansavimo sąlygų apraše (arba dokumente, kuriuo apraše nurodyta vadovautis). Vadovaujančiajai arba audito institucijoms nustačius, kad supaprastintai apmokamų išlaidų dydis ar jo taikymo sąlygos buvo netinkamai nustatyti (tais atvejais, kai dydis turėjo būti mažesnis arba kitaip taikomas), patikslintas dydis ar jo taikymo sąlygos turi būti taikomi jau įgyvendinamų projektų veiksmų, vykdomų nuo dydžio ar jo taikymo sąlygų patikslinimo .</p> <p>428¹ punkto antra dalis vienareikšmiškai sako, kad fiksuoto įkainio <..> patikslintas dydis ar jo taikymo sąlygos turi būti taikomi jau įgyvendinamų projektų veiksmų, vykdomų nuo dydžio ar jo taikymo sąlygų patikslinimo.</p> <p>Pagal PFSA remiama veikla – grupinis MVĮ ir jų produkcijos pristatymas užsienyje ir (ar) Lietuvos Respublikoje vykstančiose tarptautinėse parodose, mugėse ir verslo misijose. Akivaizdu, kad projekto veiksmas, tiesiogiai susijęs su dalyvavimu konkrečiuose tarptautinėse parodose, mugėse ir verslo misijose pradedami daryti gerokai anksčiau prieš tarptautinės parodos, mugės ar verslo misijos</p>	<p>formuluotė į „projekto įgyvendinimo metu vadovaujančiajai ar audito institucijoms nustačius, kad fiksuotasis įkainis buvo nustatytas netinkamai, patikslintas fiksuotojo įkainio dydis ar jo taikymo sąlygos taikomas projekto veiksmų (tarptautinių parodų, mugių ar verslo misijų atveju projekto veiksmu laikoma tarptautinės parodos, mugės ar verslo misijos data), vykdomų nuo fiksuotojo įkainio dydžio ar jo taikymo sąlygų patikslinimo įsigaliojimo dienos, išlaidoms apmokėti“.</p> <p>Tačiau atsižvelgus į pateiktas įgyvendinančiosios institucijos ir socialinių ekonominių partnerių pastabas, nuostata dėl projekto veiksmo traktavimo buvo patikslinta į: „Projekto veiksmų, vykdomų nuo fiksuotojo įkainio dydžio ar jo taikymo sąlygų patikslinimo įsigaliojimo dienos, pradžia laikoma sutarties dėl dalyvavimo tarptautinėje parodoje, mugėje sudarymo data arba <u>projekto vykdytojo</u> sudaryto ir pasirašyto verslo misijos dalyvių (galutinių naudos gavėjų) sąrašo data. Projekto vykdytojui neturint nurodytų dokumentų (sutarties dėl dalyvavimo tarptautinėje parodoje, mugėje arba verslo misijos dalyvių (galutinių naudos gavėjų) sąrašo), projekto veiksmų, vykdomų nuo fiksuotojo įkainio dydžio ar jo taikymo sąlygų patikslinimo įsigaliojimo dienos, pradžia laikoma tarptautinės parodos, mugės ar verslo misijos data.</p>
--	--	--

	<p>data (pasirašomos sutartys, gaunamos sąskaitos, sumokama) ir patiriamos faktinės išlaidos:</p> <p>5.2. Dalyvavimo tarptautinėse parodose atveju:</p> <p>5.2.1. stendo gamybos arba nuomos, sukūrimo, eksploatavimo ir pervežimo išlaidos,</p> <p>5.2.2. tarptautinės parodos, mugės ploto nuomos išlaidos,</p> <p>5.2.3. dalyvio registracijos mokesčio išlaidos,</p> <p>5.2.4. tarptautinės parodos, mugės dalyvių kelionės, apgyvendinimo išlaidos;</p> <p>5.3. Išvykstanųjų verslo misijų atveju:</p> <p>5.3.1. konsultavimo ir partnerių užsienyje paieškos išlaidos,</p> <p>5.3.2. patalpų ir įrangos nuomos išlaidos,</p> <p>5.3.3. išvykstančiosios verslo misijos dalyvių kelionės, apgyvendinimo išlaidos.</p> <p>Siūloma PFSA punkto 45.4. nuostata, kad „tarptautinių parodų, mugių ar verslo misijų atveju projekto veiksmu laikoma tarptautinės parodos, mugės ar verslo misijos data“ – prieštarauja dalyvavimo tarptautinėse parodose, mugėse ar verslo misijose veiksmų praktikai ir logikai.</p> <p>Praktiškai kiekviena įmonė patvirtins, kad parodoms pradėdame ruošti ir išlaidas susijusias su pasiruošimu parodai ir dalyvavimu joje patiriame gerokai anksčiau negu vyksta pati paroda. Plotai pvz. užsakinėjami 12 mėnesių iki parodos, stendo įranga irgi projektuojama ir gaminama gerokai anksčiau ir t.t.</p>	
9.	<p>4) Atkreipiame dėmesį, kad siūlomi Aprašo pakeitimai yra sąlygoti valdžios institucijų veiksmais, kurioms nei tiesioginės, nei netiesioginės įtakos negalėjo daryti projektų vykdytojai, teisėtais pagrindais įgyvendinantys projektus pagal pasirašytų projektų sutarčių sąlygas. Projektų sutarties sąlygų keitimas vienašališkai iš LVPA (tiesiogiai veikiamos Ministerijos ir Valdančiosios institucijos) pusės grubiai pažeidžia antrosios pusės (projekto vykdytojų) teises.</p> <p>Pažymėtina ir tai, kad projektų finansavimo sutartyse yra vienareikšmė ir aiški nuostata, kuri nurodo, kad: „3.12. Sutarties 3</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymime, kad Aprašo keitimai atliekami, gavus ne Europos Komisijos audito ataskaitą, LR valstybės kontrolės Europos Sąjungos investicijų audito departamento tarpinius audito rezultatus ir vadovaujančiosios institucijos – Finansų ministerijos raštišką nurodymą atlikti Aprašo pakeitimus, vadovaujantis Projektų administravimo ir finansavimo</p>

	<p>priede nustatyti fiksuotieji įkainiai ir fiksuotųjų įkainių dydžiai yra galutiniai ir jie negali keistis projekto įgyvendinimo metu.“ Esant galiojančioms tokioms sutarties nuostatomis, kiti ne sutarties šalių priimti fiksuotų įkainių pakeitimai negali būti tiesiogiai taikomi sutarties šalims. Pakeitimai galimi tik šalims susitarus ir tai tinkamai įforminus. Be to, visi šiuo metu aptariami ar anksčiau priimti įkainių dydžių nustatymo ir keitimo pakeitimai yra padaryti ar daromi, esant jau pasirašytoms ir galiojančioms projektų sutartims.</p> <p>Projektų sutarties sąlygų keitimai galimi tik teismui nustačius, kad sutartys sudarytos neteisėtai ir nesilaikant tuo metu galiojusių teisės aktų nuostatų arba abiejų pusių sutarimu, pavyzdžiui, vienai pusei sumažinus viešąsias investicijas, kitai pusei suteikiama teisė sumažinti siektinus rezultatus ar pan.</p> <p>Be to, toks pakeitimas prieštarauja viešai deklaruojamiems ministerijos siekiams mažinti administracinę naštą. Vietoje anksčiau galiojusių aiškių ir konkrečių fiksuotų įkainių, patvirtintų atitinkamais teisės aktais, dabar reikalaujama vadovautis kažkieno atliktais tyrimais ir parengta ataskaita, kuri net nežinia kieno buvo aprobuota ar patvirtinta. Pagal savo pobūdį tokios tyrimo ataskaitos yra rengiamos kaip pagalbinis dokumentas atsakingoms institucijoms sprendimams priimti, tačiau jos negali pakeisti privalomų priimti norminio pobūdžio teisės aktų. Nuoroda į tyrimo ataskaitas taip pat reiškia, kad pareiškėjams užkraunama pareiga ir atsakomybė nagrinėti keliasdešimties puslapių tyrimų ataskaitas, ieškoti visame tekste reikalingų lentelių ir formulių, suprasti, kaip jas tinkamai taikyti. Tai visiškai neatitinka gero ir efektyvaus viešojo administravimo principo.</p> <p>Taip pat pastebėtina, kad Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Europos Sąjungos investicijų audito departamento pateiktos išvados liečia tik ES investicijų panaudojimą finansuojant projektus pagal šį PFSA, tačiau ne pačios Lietuvos pastangas paskatinti MVĮ kuo</p>	<p>taisyklių^[1] 428¹ punkto nuostatomis, teigiančiomis, kad supaprastintai apmokamų išlaidų dydžiai, jų taikymo sąlygos (įskaitant galimybę juos keisti sudarius projektą sutartį) yra nustatomi projektų finansavimo sąlygų apraše (arba dokumente, kuriuo apraše nurodyta vadovautis), o vadovaujančiai institucijai arba audito institucijai nustačius, kad supaprastintai apmokamų išlaidų dydis ar jo taikymo sąlygos buvo netinkamai nustatyti (tais atvejais, kai dydis turėjo būti mažesnis arba kitaip taikomas), patikslintas dydis ar jo taikymo sąlygos turi būti taikomi jau įgyvendinamų projektų veiksmų, vykdomų nuo dydžio ar jo taikymo sąlygų patikslinimo įsigaliojimo dienos, išlaidoms apmokėti. Informuojame, kad Aprašo keitimas oficialiu raštu išsiųstas derinti vadovaujančiajai institucijai – Finansų ministerijai, tačiau atsakymas dar negautas.</p>
--	--	---

^[1] Patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316.

		<p>daugiau dėmesio skirti naujų užsienio rinkų paieškai ir esamų rinkų plėtrai.</p> <p>Todėl siekiant:</p> <ul style="list-style-type: none"> - išvengti galimų teisminių ginčų su projektų vykdytojais bei su tuo susijusių papildomų išlaidų; - nediskredituoti viešųjų investicijų skatinamojo pobūdžio; - užtikrinti tvarų poveikį Lietuvos ekonomikai; <p>siūlome numatyti, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PFSA pakeitimai taikomi tik naujiems projektams, kurie būtų teikiami pagal šį PFSA ateityje; <p>Iš biudžeto lėšų finansuoti galima skirtumą dėl fiksuotų įkainių taikymo pareiškėjams, vadovaujantis 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo de minimis pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1).</p>	
--	--	--	--